

Liite 6. Katsomusaineiden opetus

Katsomusaineiden opetus

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt

Luostarivuoren yhtenäiskoulun Martin yksikössä järjestetään uskontosidonnaisten ryhmien ja elämäkatsomustiedon opetuksen mukainen, perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritelty kokonaisuus, yhteisenä opiskeltavana katsomusaineena. Yhteinen katsomusaineen opetus järjestetään viidennellä vuosiluokalla.

Opetussuunnitelman perusteissa määritellyt aihekokonaisuudet toteutetaan kattavasti, omaa katsantokantaa huomioiden siten, että uskontosidonnaisen ja elämäkatsomustiedon kurssien tavoitteet, sisällöt ja työtavat tulevat huomioitua. Kiinnitetään huomiota siihen, että oppilaista kasvaa monikulttuurillisuutta ymmärtäviä ja vastuullisia kansalaisia, joilla on opetussuunnitelman mukaiset tarvittavat tiedot omasta oppiaineestaan sekä mahdollisuus oppia aidosti suvaitsevaisessa ja monikulttuurisesti rikkaassa opetusympäristössä.

Opetuksen tavoitteena on edistää eri uskontosidonnaisten katsomusaineiden sekä elämäkatsomustiedon oppilaiden välistä dialogia. Opetuksessa tuodaan esiin maamme monikulttuurinen kehitys sekä osoitetaan eri katsantokantojen läsnäolo historiallisessa Turussa.

Lähestymis- ja työskentelytavat

Opetuksen lähtökohtana on monitieteellisyys ja opetusjärjestelyissä huomioidaan jokaisen oppilaan oma katsantokanta. Maailmankatsomusta tarkastellaan monitieteellisesti hyödyntäen kulttuurien tutkimuksen, etnologian, teologian, uskontotieteen ja historian metodeja. Opetuksessa jokaista oppilasta rohkaistaan laajentamaan omaa tietämystään sekä tarkastelemaan uskontoihin ja katsomuksiin liittyviä kysymyksiä mahdollisimman moniulotteisesti. Lisäksi oppilaille opetetaan tieteellistä analyysiä sekä kriittistä lähestymistapaa. Pää tarkoituksena on suvaitseva ja monia eri lähtökohtia ymmärtävä ilmapiiri, jossa jokainen uskaltaa edustaa omaa ajatusmaailmaansa.

Työskentelytavat ovat monimuotoisia esimerkiksi ryhmätyöt, yksilöopiskelu, vertaisoppiminen ja keskustelut. Eri uskontosidonnaisten ryhmien ja elämäkatsomustiedon oppilaille voidaan tarjota heidän omien lähtökohtiensa mukaista opetusta. Opetuksen aikana voidaan tehdä yhteistyötä koulun ulkopuolisten tahojen, muun muassa uskontokuntien, järjestöjen sekä yhteisöjen kanssa.

Yhteisen katsomusaineen 5. luokan vuosiluokkaistetut sisällöt

5.lk Lähi-idän uskonnot, katsomusten maailma ja minä.

Opetuksen aikana oppilaat tutustuvat Lähi-idän alueella syntyneisiin uskontoihin: juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin. Tutustutaan kolmen uskonnon taustoihin, levinneisyyteen, mittasuhteisiin ja niiden vaikutuksiin. Oppilas saa käsityksen kolmen uskonnon yhteisistä piirteistä.

Oppilaat pohtivat uskonnon, uskomuksen ja tieteen välisiä eroja. He tutustuvat tieteelliseen tutkimukseen ja tutkivat luonnollisen ja yliluonnollisen välistä eroa. Käsitellään myös uskonnottomuutta ja uskonnonvapautta.

Pohditaan minäkäsitystä ja sen muodostumista. Käydään läpi erilaisuuden, samanlaisuuden ja samanarvoisuuden teemaa. Tutustutaan monikulttuurisuuteen, suvaitsevaisuuteen sekä rasismiin.

Opetuksellinen sisältö toteutetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (POPS2014) mukaisen oppisisällön sekä perusopetuksen muiden uskontojen opetussuunnitelman perusteissa määritellyn sisällön mukaisesti.

5. luokka

KATSOMUSAINE

 TURKU Luostarivuoren koulu			
Tavoitteet 5. luokka	S	Koulukohtainen	L
T1 ohjata oppilasta perehtymään opiskeltavan katsomuksen pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin, keskeisiin oppeihin sekä luoda oppilaalle edellytykset eettiseen pohdintaan ja kehittää eettistä ajattelua	S1	Tutustutaan Lähi-idän alueen uskontojen pyhiin kirjoituksiin ja oppeihin. Käsitellään eettistä pohdintaa sekä keskustellaan eri katsomusten lähtökohdista ja uskonnottomuudesta.	L1
T2 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvioimaan väitteitä ja niiden perusteita sekä ohjata oppilasta tutustumaan katsomuksellisiin rituaaleihin	S1	Käydään läpi faktan ja fiktion / tiedon ja uskomuksen eroja. Pohditaan minkälaisia uskonnollisia ja uskonnottomia rituaaleja on olemassa.	L1, L2
T3 edistää oppilaan oivalluskykyä ja auttaa oppilasta tunnistamaan katomuksellinen ajattelutapa	S1, S2	Käsitellään katsomuksellisten ajattelutapojen rakennuspalikoita sekä tunnistetaan erilaisten ajatusten taustalla vaikuttavia faktoreja.	L 2, L3, L4

T4 ohjata oppilasta vastuulliseen toimintaan sekä arvioimaan erilaisia tekstejä eri lähteistä	S1- S3	Käsitellään vastuullista kasvua ja toimintaa. Opitaan eri lähtökohdista esitettyjen väitteiden perusteita.	L4, L5, L6
T5 opastetaan oppilasta tutustumaan Suomessa oleviin erilaisiin kulttuureihin ja katsomuksiin	S1, S2	Käsitellään Suomessa esiintyviä eri katsomuksia sekä niiden taustoja ja historiaa Suomessa. Erityisesti huomioidaan Turku ja sen vaikutuspiirissä olevat erilaiset katsomukset.	L1, L2
T6 ohjataan oppilas tutustumaan Lähi-idän uskontoihin	S1- 3	Käsitellään Lähi-idän uskontoja.	L2
T7 tutustutaan erilaisiin katsomuksiin sekä niitä yhdistäviin periaatteisiin		Pohditaan katsomusten eroja ja samanlaisuuksia.	L2, L5, L6
T8 tutustutaan erilaisiin eettisiin katsomuksiin sekä niiden teorioihin	S1- 3	Käsitellään yleisiä etiikan teorioita.	L7
T9 tutustutaan erilaisiin kansainvälisiin ihmisoikeuksiin ja niiden yhtäläisyyksiin eri katsomuksissa	S2, S3	Käsitellään ihmisoikeussopimuksia, jota Suomi on ratifioinut sekä niiden vaikutusta meihin.	L2
T10 tutkitaan eri eettisiä malleja, harjoitellaan tekemään valintoja niiden välillä ja pohditaan niiden suhdetta oppilaan omaan katsomukseen	S2, S3	Harjoitellaan valintojen tekemistä ja perusteluja.	L1, L3, L6
T11 luodaan edellytykset keskustella omasta katsomuksestaan sekä harjoitellaan perusteltujen mielipiteiden ilmaisua	S1- 3	Keskustellaan erilaisista katsomuksista ja harjoitellaan perustellun mielipiteen ilmaisua	L1, L4, L6, L7
T12 tuetaan oppilaan oman katsomuksen kehitysmahdollisuuksia ja tuetaan oppilaan kasvua sekä kehitystä	S3	Luodaan keskusteleva ja turvallinen ympäristö minäkäsityksen kehitykselle. Tuetaan oppilaan oman katsomuksenmukaista kehitystä ja kasvua.	L1

Seitsemännellä vuosiluokalla opiskellaan eri katsomusaineita yhteisissä opetusryhmissä. Opetus koostuu eri uskontojen ja elämäkatsomustiedon yhteisistä tavoitteista ja sisällöistä. Kukin

sisältöalue käsitellään oppilaan omaa katsomusta kunnioittaen niin, että oppilaan oman katsomuksen mukainen opetussuunnitelma toteutuu. Opetusryhmissä voi olla kaikkien eri uskontojen sekä elämäkatsomustiedon oppilaita tarpeen mukaan.

Opetuksen tavoitteena on edistää eri uskontosidonnaisten katsomusaineiden sekä elämäkatsomustiedon oppilaiden välistä dialogia. Opetuksessa tuodaan esiin maamme monikulttuurinen kehitys sekä osoitetaan eri katsomusaineiden läsnäolo Suomessa ja kaupungissamme.

Opetusjärjestelyissä huomioidaan kunkin opetusryhmän katsomuksellinen koostumus. Opetusta eriytetään ryhmien koostumukset huomioiden esimerkiksi eriyttämällä kotitehtäviä tai käyttämällä omaa katsomuksellista materiaalia. Opetusmenetelminä käytetään mm. keskusteluja, vertaisopiskelua, ryhmitöitä ja yksilöopiskelua.

Oppiminen arvioidaan suhteessa koulun opetussuunnitelmassa määriteltyihin tavoitteisiin.

Luostarivuoren koulun katsomusaineen opetussuunnitelma vuosiluokalle 7:

7. luokka

KATSOMUSAININE

			
Tavoitteet 7. luokka	S	Koulukohtainen	L
T1 ohjata oppilasta tunnistamaan, ymmärtämään ja käyttämään katsomuksellisia käsitteitä	S1	Keskustellaan oppilaiden katsomuksellisista käsityksistä ja tutustutaan oppiaineen omaan terminologiaan.	L1, L2, L4
T2 ohjata oppilasta tutustumaan erilaisiin kulttuureihin ja katsomuksiin ja perehtymään Unescon maailmanperintöohjelmaan	S1	Tutustutaan maailman uskontoihin ja eri katsomuksiin monipuolisesti.	L2, L7
T3 ohjata oppilasta tuntemaan erilaisia	S1	Tutustutaan ihmisoikeusjulistukseen, uskonnonvapauslakiin, uskonnottomuuden historiaan sekä Turun monikulttuuriseen ja -katsomukselliseen historiaan.	L1, L2, L5

uskonnottomia ja uskonnollisia katsomuksia, niiden keskinäistä vuorovaikutusta sekä tiedon ja tutkimuksen roolia katsomusten arvioinnissa			
T4 ohjata oppilasta tuntemaan uskonnollisen ajattelun ja uskontokritiikin perusteita	S1, S3	Käsitellään faktan ja fiktion sekä luonnollisen ja yliluonnollisen eroja.	L1, L3
T5 ohjata oppilasta tuntemaan katsomusvapaus ihmisoikeutena sekä katsomusvapauden turvaamisen kansallisia ja kansainvälisiä keinoja	S1, S3	Tutustutaan Suomen uskonnonvapauden ja uskonnottomuuden historiaan.	L2, L3, L6, L7
T6 ohjata oppilasta hahmottamaan erilaisia katsomuksellisia ratkaisuja sekä niiden taustalla olevia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä perusteita	S1, S2, S3	Käsitellään eri katsomusten syntyyn vaikuttaneita tapahtumia sekä niiden vaikutusta katsomusten opilliseen muodostukseen.	L1, L2, L4
T7 kannustaa oppilasta maailman moninaisuuden ja kaikkien yhdenvertaisen kohtelun hyväksymiseen ja ymmärtämiseen	S1, S2, S3	Luodaan keskustelutilanteita, ryhmitöitä ja monipuolisia oppimisympäristöjä, jossa oppilaat voivat jakaa omia kokemuksiaan ja ajatuksiaan monikulttuurisuudesta ja suvaitsevaisuudesta sekä niiden merkityksestä nykymaailmassa.	L2, L3, L7
T8 ohjata oppilasta huomaamaan eettisiä ulottuvuuksia elämästään ja ympäristöstään sekä kehittämään eettistä ajatteluaan	S2, S3	Käsitellään katsomuksien etiikkaa.	L5, L7
T9 innostaa oppilasta pohtimaan omien valintojensa vaikutusta kestävään tulevaisuuteen paikallisesti ja globaalisti	S1, S2, S3	Käsitellään katsomuksien suhdetta ympäristöön.	L5, L6, L7

T10 ohjata oppilas tuntemaan ihmisarvon, ihmisoikeuksien ja ihmisten yhdenvertaisuuden merkitys ja eettinen perusta	S2, S3	Käsitellään ihmisoikeuksien historiaa, lasten oikeuksia sekä katsomusten käsitystä ihmisyydestä ja ihmisen alkuperästä.	L1, L7
---	-----------	---	-----------